

**МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА
ПО ХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА**

**Хранителен взрив причинен от нов серовар на *Salmonella*
свързан със сусамова паста произведена в Гърция**

(актуализация на информацията от 20 март 2017 г.)¹

Новият серовар на Salmonella enterica subspecies enterica с антигенна формула 11: z41: enz15, установен първоначално в Гърция, засегна 47 души в пет държави членки на ЕС (Чешката Република, Германия, Гърция, Люксембург и Обединеното кралство), между март 2016 и май 2017 г.

След проведеното епидемиологично и микробиологично изследване, някои от случаите се свързват със сусамова паста („tahini“), произведена в Гърция. Сусамовите семена, използвани за производството на продукта, са проследени обратно до една африканска държава. Гръцкият производител е обработвал и партида сусамови семена, внесени от друга африканска държава. При изпитване на проба от готов продукт е установен положителен резултат за *Salmonella*.

Епидемиологична информация

Първите три случая, свързани с тази епидемия са докладвани през март 2016 г. от Гърция, а **последните два** от Германия и Люксембург през **март 2017 г.**

Пикът на заболяването е отчетен през април 2016г., а след август същата година са докладвани от един до четири случая месечно. Информация за възрастта на засегнатите е налична за **46** от **47-те** случаи, чиято средна възраст е **осем** години (3-46). **Двадесет и шест** от болелите са жени. **Пет** от **34-те** случаи с предоставена информация за клинични прояви на епидемията са протекли асимптоматично: три в Люксембург, един в Германия и един в Гърция. Дванадесет от засегнатите са хоспитализирани. Няма данни за смъртни случаи.

¹ Нов серовар на *Salmonella* засяга 40 души в четири държави в Европа; ECDC, Rapid Risk Assessment, Cluster of new *Salmonella* serotype cases with antigenic formula 11:z41:enz15 in four EU Member States; Published: 20 March 2017

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/20-mar-2017-RRA-cluster-new-Salmonella-serotypes-four-eu-member-states.pdf>

Извършеното проучване в Гърция, състоящо се от **11 случая** свързани с новия серовар и **22 случая** на *Salmonella Enteritidis*, показва връзка между появата на болестта и консумацията на тахан – „*tahini*“ (продукт съдържащ сусам/сусамови семена).

При проведените интервюта със засегнатите – петима от Германия и двама от Люксембург, е идентифициран общ източник – конкретен вид сусамова паста, продавана в стъклен буркан с винтова капачка. Продуктът - Sesam La Crème (търговско наименование) с партиден номер 60318 и дата 01.12.2018 г. е изтеглен от производителя Schock GmbH в Австрия, Белгия, Естония, Франция, Люксембург, Португалия и Швейцария по - рано тази година. След това не са докладвани нови случаи.

Оценка на риска за общественото здраве на ECDC за ЕС / ЕИП

В периода от март 2016 г. до май 2017 г., **пет** държави членки на ЕС са докладвали общо **47 случая**, причинени от нов серовар на *Salmonella* с антигенна формула 11: z41: e, n, z15, която не е била установена до сега. Разпределението на случаите показва наличието на съществуващ **общ източник** на взрива. Чрез извършените анализи - импулсна гел-електрофореза (PFGE) и пълен секвентен геномен анализ (WGS) е потвърдено, че изолатите от тези случаи са **генетично много близки** и поради това, вероятно са свързани с общ източник на инфекцията. Епидемиологично аналитичното проучване проведено в Гърция, установява връзка между инфекцията с новия серовар на *Salmonella* и сусамовата паста. Тази хипотеза по-късно е потвърдена и в Германия, където същият серовар на *Salmonella* е открит в сусамови семена, внесени от Западна Африка през Гърция. Епидемиологичните изследвания в Германия и Люксембург също откриват случаи, свързани със същата партида сусамова паста, разпространена и в двете страни.

Възможността за замърсяване на сусамовите семена със *Salmonella* е известен риск. В конкретният случай проследяването е фокусирано върху два продукта, които са положителни за серовар 11: z41: e, n, z15: - белени сусамови семена и пастьоризирани сусамови семена (произведени със семена от Нигерия) и сусамова паста (произведена със семена от Судан). За да се идентифицира общият източник на огнището е извършена проследимост, която е била ограничена до ниво - обратна проследимост. Проследяването по хранителната верига показва, че гръцкият производител (Фирма "А") е **единствената връзка** между двата вида замърсени продукта.

Поради факта, че установеният серовар е нов и географското разстояние между Нигерия и Судан е голямо, изглежда малко вероятно контаминацията да е осъществена отделно в семената и от двете държави. Възможно е горепосоченият серовар да е с произход от една област, а в гръцката фирма "А" да се е получило кръстосано замърсяване. Изследванията показват, че доставката на семената от Нигерия при гръцката фирма е през септември 2016 г., когато положителната за *Salmonella* сусамова паста вече е била произведена от семена от Судан (с дата на опаковане март 2016 г.). Поради този факт, нигерийските семена не биха могли да бъдат източникът на замърсяването. По време на обработката на суданските семена (доставени на 2 ноември 2015 г.), производствената линия за сусамовата паста е била спряна извънпланово и продуктите („*tahini*“) временно са съхранявани в пластмасови опаковки. Не е налична информация дали са спазени хигиенните изисквания на този етап от процеса. Това също

може да се окаже фактор, допринасящ за замърсяването на продукта. Като се има предвид, че нигерийските семена не са били смесвани със суданските, е възможно околната среда да е имала роля при кръстосаното замърсяване. За да се изясни механизма на това замърсяване, са необходими допълнителни проучвания.

Въпреки че, продуктите от сусам имат дълъг срок на годност и случаите, свързани с тази епидемия са докладвани за период от една година, спирането от реализация на положителната за *Salmonella* партида, изтеглянето на замесените партиди сусамова паста през март и април 2017 г. , както и предупрежденията към потребителите в отделните държави, са довели до успешен резултат – **преустановяване появата на нови случаи.**

По данни от RASFF Portal, с последна актуализация на информацията от 17.05.2017 г., **към момента няма данни** за реализирани количества от продукта в България.

В съответствие с установените процедури както и досега – всички нови случаи и важни събития следва да се докладват на Информационната система за епидемиологични данни за болести, предавани чрез храната и водата (EPIS-FWD) и на Системата за ранно предупреждение и реагиране (EWRS). Последната представлява официално средство за уведомяване за възникващите трансгранични рискове за здравето.

Информацията от разследванията на храните е важно да се оповестява се чрез Системата за бързо предупреждение за храни и фуражи (RASFF), а националните органи за обществено здраве и безопасност на храните е необходимо да обменят помежду си всяка важна информация.

Източници:

1. European Centre for Disease Prevention and Control/European Food Safety Authority. Multicountry outbreak of new *Salmonella enterica* 11:z41:e,n,z15 infections associated with sesame seeds – 13 June 2017. Stockholm and Parma: ECDC/EFSA; 2017.
<https://ecdc.europa.eu/en/publications-data/rapid-outbreak-assessment-multi-country-outbreak-new-salmonella-enterica>
2. Food Quality news.com, Breaking News on Food Safety & Quality Control, Novel *Salmonella* serotype behind illnesses in five countries, Published: By Joe Whitworth⁺, 20-Jun-2017
<http://www.foodqualitynews.com/Food-Outbreaks/Novel-Salmonella-serotype-behind-illnesses-in-five-countries>

***Забележка:** Настоящият материал е актуализиране на информацията от материала „Нов серовар на *Salmonella* засяга 40 души в четири държави в Европа “, изготвена от д-р Дора Петлова , 25.04.2017 г.*

Изготвил:

Д-р Дора Петлова, главен експерт

Дирекция „Комуникация на риска, обучение и Контактен център“, ЦОРХВ

28.06.2017 г.